

Sygn. akt III U 178/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 17 grudnia 2014 r., **znak:**(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni M. D. prawo do emerytury pomostowej, począwszy od 1 kwietnia 2015 r.

Sygn. akt III U 178/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 kwietnia 2015 r.

Decyzją z dnia 17 grudnia 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni M. D. prawa do emerytury pomostowej.

W podstawie prawnej powołano ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ wnioskodawczyni nie udowodniła okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącym co najmniej 15 lat; po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawczyni nie udowodniła prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych; wnioskodawczyni nie udowodniła rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Zakład przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, 10 miesięcy i 21 dni; składkowe – 22 lat, 6 miesięcy i 24 dni; łącznie – 29 lat, 5 miesięcy i 15 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 13 lat. Do pracy

w warunkach szczególnych/szczególnym charakterze Zakład nie zaliczył okresów od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. oraz od 1 stycznia 2013 r. do 14 lipca 2014 r., ponieważ stanowiska salowej nie można zakwalifikować do personelu medycznego i wobec powyższego praca na tym stanowisku nie jest pracą personelu medycznego oddziałów psychiatrycznych i leczenia uzależnień w bezpośrednim kontakcie z pacjentami.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła w dniu 2 lutego 2015 r. wnioskodawczyni M. D., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji

w całości poprzez przyznanie jej świadczenia emerytalnego.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podała, że z treści świadectwa pracy wydanego przez pracodawcę (...) w J. wynika jednoznacznie, że po 31 grudnia 2008 r. skarżąca będąc zatrudniona na stanowisku salowej wykonywała pracę wymienioną w wykazie A, Dział XII – w służbie zdrowia i opiece społecznej oraz innych wymienionych w treści świadectwa, a także zgodnie z załącznikiem nr 2 pkt 23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Stanowisko salowej zatrudnionej na oddziałach psychiatrycznych mieści się w pojęciu personelu medycznego użytego przez ustawodawcę w załączniku nr 2 poz. 23 ustawy

o emeryturach pomostowych. Wnioskodawczyni oprócz bezpośredniego kontaktu z pacjentami leczonymi psychiatrycznie, wykonywała również na zlecenie pielęgniarki czynności związane z unieruchamianiem pacjentów agresywnych poprzez stosowanie przymusu bezpośredniego. Świadczyła pomoc pielęgniarce przy wykonywaniu toalety pacjentów, w tym toalety chorego zanieczyszczonego, pomoc przy przenoszeniu chorych, ich karmieniu, a także prowadzeniu obserwacji chorych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu podniesiono, że organ rentowy uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia wnioskodawczyni w (...) Zespole (...)

w J. od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 2008 r. na stanowisku salowej, wymienionym w wykazie A, dziale XII, poz. 1 lit. b, pkt 11 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej

z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, łącznie 13 lat. Nie wystarcza on jednak do przyznania prawa do emerytury w oparciu o art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił pozostałego okresu pracy wnioskodawczyni w (...) Zespole (...) w J., przypadającego po dacie wejścia w życie ustawy

o emeryturach pomostowych (po 31 grudnia 2008 r.), tj. od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. i od 1 stycznia 2013 r. do 14 lipca 2014 r., gdyż wykonywana przez wnioskodawczynię praca salowej nie została ujęta

w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych. W ocenie organu rentowego brak jest podstaw do przyjęcia, że po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawczyni wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. W punkcie 23 załącznika nr 2 do tej ustawy zawierającego wykaz prac o szczególnym charakterze, zostały wymienione prace personelu medycznego oddziałów psychiatrycznych i leczenia uzależnień

w bezpośrednim kontakcie z pacjentami, zgodnie z przepisami ustawy

o ochronie zdrowia psychicznego. Ustawodawca zamieszczając pod poz. 23 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych pracę personelu medycznego oddziałów psychiatrycznych i leczenia uzależnień

w bezpośrednim kontakcie z pacjentami, zwrócił szczególną uwagę na krąg podmiotów wykonujących tę pracę, tj. na osoby dysponujące odpowiednim wykształceniem, doświadczeniem, przeszkoleniem. Przyjął odmienne rozwiązanie, niż w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego w dziale XII, pkt 1 wykazu A, gdzie praca na oddziałach psychiatrycznych w bezpośrednim kontakcie z pacjentami były włączone do wykazu prac w szczególnych warunkach, bez wskazania kręgu podmiotów wykonujących te prace. Pracodawca wnioskodawczyni wyjaśnił, iż w ZOZ stanowisko salowej jest równoznaczne ze stanowiskiem sanitariusza

i jest zaliczane do personelu medycznego pomocniczego, który pracuje

w bezpośrednim kontakcie z pacjentem. Jednakże możliwość zaliczenia salowej do personelu medycznego jest kwestyjna, zważywszy na fakt, że do tej kategorii należą osoby wykonujące zawody medyczne w rozumieniu art. 18d ust. 1 pkt 1 ustawy o zoz, uprawnione do udzielania świadczeń zdrowotnych polegających na podejmowaniu działań służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia oraz zasad ich wykonywania. W rezultacie

w ocenie ZUS wnioskodawczyni nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, w tym po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy

o emeryturach pomostowych, a nadto nadal pozostaje w stosunku pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. D., ur. (...), w dniu 14 listopada 2014 r. złożyła wniosek o emeryturę pomostową. Do wniosku dołączyła: zaświadczenie z dnia 12 listopada 2014 r. wystawione przez (...) Zespół (...) im. prof. A. K. w J., z którego wynika, że wnioskodawczyni jest zatrudniona w Specjalistycznym Psychiatrycznym ZOZ J. na stanowisku salowej w oddziale psychiatrycznym od dnia 1 lutego 1994 r. na czas nieokreślony, przy tym nie przebywała na urloпах bezpłatnych

i wychowawczych; świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 7 listopada 2014 r. wystawione przez (...) Zespół (...) im. prof. A. K. w J.,

z którego wynika, że wnioskodawczyni jest zatrudniona w tym zakładzie pracy od 1 lutego 1994 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 2009 r. i od 1 stycznia 2013 r., wykonując pracę w oddziale psychiatrycznym na stanowisku salowej, wymienionym

w wykazie A, dziale XII – „W służbie zdrowia i opiece społecznej”, poz. 1 – „Prace na oddziałach intensywnej opieki medycznej, anestezjologii, psychiatrycznych, odwykowych, onkologicznych, leczenia oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentami”, litery b na oddziałach psychiatrycznych i odwykowych (dotyczy to również personelu zatrudnionego w sanatoriach dla nerwowo i psychicznie chorych, sanatoriach i oddziałach neuropsychiatrii dziecięcej, zakładach dla dzieci głęboko niedorozwiniętych do lat 3, zakładach leczenia odwykowego dla alkoholików i narkomanów oraz oddziałach dziennych, nocnych dla osób

z zaburzeniami psychicznymi), pkt 15 – salowa wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach

w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej oraz zgodnie

z załącznikiem nr 2 pkt 23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

W aktach organu rentowego zalega również pismo z dnia 16 grudnia 2014 r. (...) Zespołu (...) im. prof. A. K. w J., w którym poinformowano, że

w tym zakładzie pracy stanowisko salowej jest równoznaczne ze stanowiskiem sanitariusza i jest zaliczane do personelu medycznego pomocniczego, który pracuje w bezpośrednim kontakcie z pacjentem. Do przedmiotowego pisma pracodawca dołączył zakres czynności sanitariusza/salowego.

Decyzją z dnia 17 grudnia 2014 r. znak: (...) ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do emerytury pomostowej.

Zakład przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, 10 miesięcy i 21 dni; składkowe – 22 lat, 6 miesięcy i 24 dni; łącznie – 29 lat, 5 miesięcy i 15 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 13 lat.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę pomostową z dnia 14.11.2014 r.,

- zaświadczenie z dnia 12.11.2014 r. oraz świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 7.11.2014 r. wystawione przez (...) im. prof. A. K. w J.,

- pismo z dnia 16.12.2014 r. (...) im. prof. A. K. w J.,

- decyzja ZUS z dnia 17.12.2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawczyni M. D. została zatrudniona w (...) Zespole (...) w J. z dniem 1 lutego 1994 r. na stanowisku salowej. Z zakresu czynności salowej (salowego) SP ZOZ w J. z dnia 26 lutego 1994 r. wynika, że salowa ma obowiązek pracować w Szpitalu na każdym stanowisku pracy dla salowych wskazanych przez Dyрекcję. Bezpośrednim przełożonym salowej jest pielęgniarka oddziałowa lub kierownik odpowiedniej komórki organizacyjnej szpitala. Do obowiązków salowej należy

w szczególności: rozpoczynanie i kończenie pracy zgodnie z grafikiem dyżurów; utrzymywanie w czystości pomieszczeń i wyposażenia szpitala powierzonych jej opiece; udzielanie chorym pomocy przy zaspokajaniu ich potrzeb fizjologicznych; pomaganie przy czynnościach zabezpieczających odpowiedni stan sanitarno-higieniczny szpitala; pomaganie przy czynnościach niezbędnych do utrzymania bezpieczeństwa chorych i pracowników szpitala; udzielanie personelowi fachowemu szpitala pomocy w prowadzeniu obserwacji chorych; przenoszenie w miejsca wskazane przez przełożonych przedmiotów stanowiących wyposażenie szpitala; zgłaszanie się na każde wezwanie chorego i udzielanie mu stosownej pomocy; odnoszenie do kancelarii pism i przesyłek, a do pracowni – materiałów do badań.

W aktach osobowych wnioskodawczyni zalega zakres czynności sanitariusza/salowego z dnia 17 lipca 2013 r., z którego wynika, że miejscem pracy sanitariusza/salowego jest szpital. Sanitariusz/salowy ma obowiązek pracować w szpitalu na każdym stanowisku pracy dla sanitariusza/salowego wskazanym przez dyrekcję. Bezpośrednim przełożonym sanitariusza /salowego jest pielęgniarka oddziałowa lub kierownik odpowiedniej komórki organizacyjnej szpitala. Do obowiązków sanitariusza/salowego

w szczególności należy: rozpoczynanie i kończenie pracy zgodnie z grafikiem dyżurowym; utrzymywanie w czystości wszystkich pomieszczeń

i wyposażenia szpitala powierzonych jej opiece – mycie i dezynfekcja; sianie łóżek i zmiana bielizny pościelowej; udzielanie pomocy chorym przy zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych oraz wynoszenie, czyszczenie

i dezynfekcja naczyń z wydaliniami; wykonywanie czynności niezbędnych do utrzymania bezpieczeństwa chorych i pracowników szpitala,

a w szczególności na powierzonym odcinku pracy; na zlecenie pielęgniarki unieruchamianie pacjentów agresywnych / stosowanie przymusu bezpośredniego /zgodnie z obowiązującą procedurą oraz pomoc pielęgniarce w przypadku wykonywania wszystkich czynności u pacjentów z utrzymującą się agresją /pacjenci niebezpieczni/; pomoc pielęgniarce przy wykonywaniu toalety pacjentów (toaleta poranna, wieczorna, kąpiele, mycie włosów, toaleta jamy ustnej); pomoc pielęgniarce przy wykonywaniu toalety chorego zanieczyszczonego; pomoc pielęgniarce przy przenoszeniu chorych; pomoc pielęgniarce przy karmieniu chorych.

Wnioskodawczyni pracuje na oddziale IV Szpitala – oddziale sądowym o podstawowym zabezpieczeniu, jest to oddział zamknięty. Na oddziale tym leczeni są pacjenci internowani oraz pacjenci cierpiący na schorzenia psychiczne.

W ramach swoich obowiązków służbowych wnioskodawczyni ma bezpośredni kontakt z pacjentami szpitala, bierze udział w toalecie pacjenta, pomaga pielęgniarkom przy zabezpieczaniu pacjenta, utrzymuje porządek - sprzęta sale pacjentów, zmienia im pościel. Wnioskodawczyni bierze udział

w przygotowywaniu posiłków pacjentom i wydawaniu ich pacjentom, karmieniu.

Zakres jej obowiązków w zasadzie jest adekwatny do zakresu obowiązków sanitariusza. Sanitariusz może wykonywać samodzielnie czynności związane bezpośrednio z opieką nad pacjentem – toaletą, kąpielą, karmieniem, natomiast salowy te czynności wykonuje jedynie na zlecenie lekarza bądź pielęgniarki.

Stosunek pracy wnioskodawczyni rozwiązała z dniem 31 marca 2015 r.

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracodawca wykazał, że wnioskodawczyni w takich warunkach pracowała

w okresie od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 2009 r., a następnie od 1 stycznia 2013 r. Wykazana w tym świadectwie przerwa związana jest z tym, iż pracodawca od stycznia 2010 r. nie uiszczał za pracowników zajmujących stanowisko salowego i sanitariusza składki na fundusz emerytur pomostowych. Składki takie były odprowadzane dopiero od stycznia 2013 r., kiedy w życie weszło zarządzenie wewnętrzne nr (...) w sprawie wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace o szczególnym charakterze.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawczynie, w tym zakres czynności sanitariusza/salowego,
- świadectwo pracy wystawione przez (...) w J. w dniu 31.03.2015 r. oraz świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 31.03.2015 r. – k. 28-29,
- zeznania świadka P. B.,
- zeznania świadka J. C.,
- zeznania świadka K. Ł.,
- zeznania świadka A. Z.,
- przesłuchanie wnioskodawczynie.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. w (...) Zespole (...) w J. zarządzeniem wewnętrznym nr (...) Dyrektora (...) Zespołu (...) w J. z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace o szczególnym charakterze, wprowadzono wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace o szczególnym charakterze przez personel medyczny zatrudniony w oddziałach psychiatrycznych i oddziałach leczenia uzależnień w bezpośrednim kontakcie z pacjentem, w którym ujęto stanowiska: lekarza, psychologa, asystenta, pielęgniarki, instruktora terapii zajęciowej, uzależnień.

W wyniku negocjacji związków zawodowych z pracodawcą, zdecydował się on rozszerzyć krąg stanowisk pracy, na których wykonywane są prace o szczególnym charakterze przez personel zatrudniony w oddziałach psychiatrycznych i oddziałach leczenia uzależnień w bezpośrednim kontakcie z pacjentami o stanowiska sanitariusza i salowego.

W rezultacie z dniem 22 stycznia 2013 r. w (...) w J. zarządzeniem wewnętrznym nr (...) Dyrektora (...) Zespołu (...) w J. z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace o szczególnym charakterze, wprowadzono wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace o szczególnym charakterze przez personel medyczny zatrudniony w oddziałach psychiatrycznych i oddziałach leczenia uzależnień w bezpośrednim kontakcie z pacjentem, w którym ujęto stanowiska: lekarza, psychologa, asystenta, pielęgniarki, instruktora terapii zajęciowej, uzależnień, sanitariusza i salowej.

Niezależnie od powyższego faktyczny zakres czynności sanitariusza i salowego przez cały czas był taki sam.

Dowód:

- zarządzenia wewnętrzne nr (...) i (...) Dyrektora (...) w J. z dnia 30.12.2009 r. i z dnia 22.01.2013 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace o szczególnym charakterze – k. 34-35,
- zeznania świadka P. B.,

- zeznania świadka A. Z.,

- przesłuchanie wnioskodawczynie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków P. B., J. C., K. Ł., A. Z. oraz wnioskodawczynie M. D., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze, przy jakich pracach i w jakich warunkach była zatrudniona wnioskodawczynie w okresie zatrudnienia w (...) Zespole (...) w J..

Sąd postanowił oddalić wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu bhp, w celu ustalenia, czy praca wnioskodawczynie świadczona była w bezpośrednim kontakcie z pacjentami oddziału psychiatrycznego. W ocenie Sądu okoliczności te należą do ustaleń stanu faktycznego sprawy. Sąd w oparciu o zeznania świadków, zeznania wnioskodawczynie, dokumentację zgromadzoną w aktach osobowych wnioskodawczynie ustalenia w tym zakresie jest w stanie poczynić sam, nie wymagają one bowiem wiadomości specjalnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie M. D. należy uznać za uzasadnione.

Przedmiotem toczącego się w sprawie postępowania było ustalenie uprawnień wnioskodawczynie do emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawczynie M. D. w dniu (...)r. osiągnęła wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet. Zakład przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, 10 miesięcy i 21 dni; składkowe – 22 lat, 6 miesięcy i 24 dni; łącznie – 29 lat, 5 miesięcy i 15 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 13 lat. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia wnioskodawczynie w (...) Zespole (...) w J. od 1 lutego 1994 r. do 31 grudnia 2008 r. na stanowisku salowej. Przed dniem 1 stycznia 1999 r. stanowisko salowej było traktowane, jak zatrudnienie w warunkach szczególnych na mocy przepisów art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j.

Dz. U. z 20013 r., poz. 1440 ze zm.) w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – wykaz A, dział XII – „W służbie zdrowia i opiece społecznej”, poz. 1 – „Prace na oddziałach: intensywnej opieki medycznej, anestezyjologicznej, psychiatrycznych i odwykowych, onkologicznych, leczenia oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentami” w związku z załącznikiem nr 1 do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej – wykaz A, dział XII, poz. 1, pkt 15. Z dniem 31 marca 2015 r. wnioskodawczyni rozwiązała stosunek pracy.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie ostatecznie było natomiast ustalenie, czy wnioskodawczyni po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy (art. 3 ust. 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 (art. 3 ust. 4).

Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (art. 3 ust. 5).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 3 ust. 7).

Ponadto zaś załącznik nr 2 do ustawy – „wykaz prac o szczególnym charakterze” w punkcie 23 wymienia: "prace personelu medycznego oddziałów psychiatrycznych i leczenia uzależnień w bezpośrednim kontakcie z pacjentami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego".

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni będąc zatrudnioną na stanowisku salowej w (...)

w J. w ramach swoich obowiązków służbowych miała bezpośredni kontakt z pacjentami szpitala, bierze ona bowiem udział w toalecie pacjenta, pomaga pielęgniarkom przy zabezpieczaniu pacjenta, utrzymuje porządek - sprząta sale

pacjentów, zmienia im pościel, bierze udział w przygotowywaniu posiłków pacjentom i wydawaniu ich pacjentom, karmieniu ich.

Podkreślić należy, iż Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie

w wyroku z dnia 23 listopada 2010 r., sygn. III SA/Lu 339/10, LEX nr 1281320 stwierdził, że pracownika wykonującego pracę salowego należy zaliczyć do personelu medycznego, o którym mowa w pkt 23 załącznika nr 2 do ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych. Sąd ten wskazał, że pojęcie "personelu medycznego" zawarte w pkt 23 załącznika nr 2 do ustawy nie można utożsamiać z definicją "zawodu medycznego", o której mowa w art. 18d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 stycznia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej. Użyte w ustawie o emeryturach pomostowych pojęcie "personel medyczny", jest pojęciem szerszym niż pojęcie "zawód medyczny" używanym przez ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa o emeryturach pomostowych nie definiuje zwrotu "personel medyczny", podobnie jak inne akty prawne, np. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857 z późn. zm.), czy też rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 marca 1999 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 30, poz. 300 z późn. zm.). Zgodnie z wykładnią językową - pojęcie "personel" należy rozumieć jako ogół pracowników danej instytucji, biura itp. Według definicji zawartej w § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 8 czerwca 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 52, poz. 543 z późn. zm.) pracownikiem działalności podstawowej jest nie tylko pracownik medyczny legitymujący się stosownym wykształceniem (pkt 1), ale każdy inny pracownik, którego praca pozostaje w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych (pkt 2). Przepis art. 18 ustawy z dnia 19 stycznia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) reguluje zasady i sposób sprawowania przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi przy wykonywaniu czynności przewidzianych w tej ustawie. Analiza tego przepisu wskazuje jednoznacznie, że o zastosowaniu przymusu bezpośredniego decyduje lekarz, a wyjątkowo pielęgniarka, która nadzoruje osobiście jego wykonanie przez salowego, przy czym przymus bezpośredni polega na przytrzymywaniu, przymusowym podawaniu leków, unieszkodliwianiu lub izolacji wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi. Bez wykonania czynności przymusu bezpośredniego nie byłoby zatem możliwe leczenie pacjentów z zaburzeniami psychicznymi, a więc salowy uczestniczy w procesie leczenia, co pozwala na stwierdzenie, że wchodzi w skład personelu medycznego oddziału psychiatrycznego i leczenia uzależnień, wykonując prace w bezpośrednim kontakcie z pacjentami.

W świetle powyższych rozważań w ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę nie może budzić wątpliwości, że wnioskodawczynią wykonującą pracę salowej należy zaliczyć do personelu medycznego, o którym mowa w pkt 23 załącznika nr 2 do ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych. Zakres jej czynności zaś od samego początku pozostawał ten sam. W związku z tym należy uznać, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawczyni również wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, aż do dnia rozwiązania stosunku pracy.

Dodatkowo należy podnieść, że prawo do emerytury pomostowej zależy od tego, czy pracownik wykonywał prace w szczególnych warunkach lub

o szczególnym charakterze przez okres co najmniej 15 lat, a nie od tego czy był umieszczony w ewidencji pracowników wykonujących prace

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz, czy pracodawca odprowadzał stosowne składki na fundusz emerytur pomostowych (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 4 czerwca 2013 r., sygn. III SA/Kr 1421/12, LEX nr 1333619).

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika więc, że wnioskodawczyni posiada okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywała prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,

w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury pomostowej, począwszy od dnia 1 kwietnia 2015 r.,

a więc od pierwszego dnia, po którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy i jednocześnie spełnienie wszystkich przesłanek warunkujących prawo do przedmiotowego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.